

Brachyterapia raka prostaty – również w Poznaniu

DR N. MED.
JANUSZ
SKOWRONEK

Od kilku tygodni w Zakładzie Brachyterapii Wielkopolskiego Centrum Onkologii są wykonywane zabiegi brachyterapii HDR raka prostaty. Nowoczesny sprzęt do brachyterapii HDR (system SWIFT firmy Nucletron®) umożliwia jednoczesne wykonanie implantacji igieł do mięszu prostaty, przygotowanie planu leczenia i napromienianie chorego podczas jednego zabiegu, dlatego nazywany jest systemem *real-time*, systemem planowania w czasie rzeczywistym. Metoda ta skraca czas przygotowania do zabiegu i czas leczenia.

Brachyterapia HDR jest znana i stosowana na świecie od wielu lat, jednak dopiero w ostatnich dwóch dekadach, dzięki rozpowszechnieniu aparatury nowej generacji, stała się bardziej dostępna. Jest powszechnie stosowana w USA, w Japonii, Chinach i Europie Zachodniej, również w Polsce w kilku ośrodkach leczy się tą metodą coraz więcej chorych. Jej zastosowanie wiąże się nie tylko z koniecznością zakupu drogiego systemu leczenia, ale również z wyposażeniem szpitala w bunkry, pozwalające na zastosowanie brachyterapii HDR (podobnie jak w przypadku przyspieszaczy liniowych do teleradioterapii) i z zatrudnieniem wysoko wyspecjalizowanego personelu.

Zachorowalność na raka prostaty ciągle rośnie, co związane jest ze starzeniem się społeczeństwa i z coraz lepszą wykrywalnością wczesnych postaci raka prostaty w badaniach przesiewowych. Z tych powodów rozszerzenie możliwości leczenia raka prostaty o nowoczesną metodę HDR ma istotne znaczenie dla poprawy wyleczalności. W leczeniu raka prostaty wykorzystuje się brachyterapię za pomocą implantów stałych (izotopy promieniotwórcze implantowane na stałe do mięszu prostaty, izotopy – J^{125} , Paladium¹⁰³) lub brachyterapię HDR. Pierwsza metoda jest stosowana jako leczenie samodzielne, radykalne i stopniowo wypiera inne sposoby leczenia raka prostaty we wczesnych stadiach zaawansowania. Przeszkodą w jej rozpowszechnieniu w Polsce jest wysoki koszt zakupu izotopów. Brachyterapia za pomocą implantów stałych jest najczęściej stosowaną metodą leczenia raka prostaty w USA (znacznie częściej niż prostatectomia lub teleradioterapia). Brachyterapia HDR jest natomiast częściej wykorzystywana w Europie i jest najczęściej elementem leczenia skojarzonego z teleradioterapią.

Wskazania do brachyterapii w leczeniu radykalnym są uzależnione od stopnia zaawansowania chorych – dla chorych z guzem o zaawansowaniu T1-2 N0, bez przerzutów odległych, z objętością prostaty nieprzekraczającą 50 cm³, z wartością markera PSA <10 ug/L i stopniem histopatologicznym Gleason <7 – rokowanie jest najlepsze.

Brachyterapia HDR bywa także stosowana u chorych, u których doszło do miejscowej wznovy po uprzednim leczeniu napromienianiem, po prostatectomii oraz jako leczenie paliatywne.

Zalety brachyterapii w leczeniu raka prostaty są liczne:

1. W krótszym czasie uzyskujemy podobne wyniki terapii, jak w przypadku leczenia chirurgicznego i teleradioterapii.

2. Zabiegi cechują się niewielką inwazyjnością – w znieczuleniu podpajęczynówkowym (czasami w znieczuleniu ogólnym) zabieg trwa od 1 godz. do 2 godz.. Pacjent opuszcza szpital najczęściej w tym samym lub następnym dniu (krótki czas hospitalizacji: 1–2 dni), wraca do codziennych czynności w ciągu kilku dni.
3. Możemy podać większą dawkę promieniowania niż w przypadku teleradioterapii.
4. Możemy uzyskać kilkakrotnie większą koncentrację dawki w obrębie prostaty w porównaniu z teleradioterapią, co wpływa na spadek ryzyka powikłań w tkankach sąsiadujących.
5. W badaniach porównawczych stwierdzono zmniejszenie częstości najważniejszych powikłań: impotencji (20–30%) i nietrzymania moczu (<5%).
6. Możemy podać wyższą dawkę promieniowania niż w przypadku konwencjonalnej radioterapii.

Brachyterapię HDR stosujemy w Wielkopolskim Centrum Onkologii od czerwca. Wszelkich informacji na temat kwalifikacji pacjentów oraz możliwości zastosowania brachyterapii HDR raka prostaty udziela Zakład Brachyterapii Wielkopolskiego Centrum Onkologii, tel. (061) 885 08818 (832, 817).

